

Gaat het PPH het IBC achterna? Ondernemerspeiling legt een bom onder het PT

In mei kon u de ondernemerspeiling invullen over nut en noodzaak van de collectieve activiteiten die door het Productschap Tuinbouw worden uitgevoerd. Toenmalig waarnemend PT-voorzitter Bart Bruggeman riep op uw stem te laten horen voordat de politiek in september over de toekomst van de schappen beslist. "Informeer je goed en vul de vragenlijst in. Dit is dé kans om je uit te spreken over nut en noodzaak van de PT-activiteiten." 31.500 ondernemers uit diverse sectoren kregen een brief met een uitnodiging voor de digitale enquête op de site van onderzoeksbureau Blauw Research, dat het onderzoek uitvoerde.

De uitkomsten zijn inmiddels door Blauw Research geanalyseerd. Daaruit blijkt dat de boomkwekerijsector zeer kritisch staat tegenover het PT. 65 procent van de respondenten wil niet blijven investeren in activiteiten via het PT. Hierbij zijn er geen grote verschillen tussen grote en kleine bedrijven. Vanuit de boomkwekerij namen relatief veel kleine ondernemers deel aan de peiling. Van de respondenten was de helft geen lid van een brancheorganisatie. Overigens vulde 16 procent van de respondenten alleen het cijfer één in bij alle vragen. 4.189 Ondernemers namen deel aan het onderzoek; een response van ruim 14 procent en daarmee is het onderzoek repre-

sentatief voor de sector, zegt een persbericht van het PT.

Nadat het PT-bestuur eind mei de resultaten al kreeg, zijn in juni 2011 de globale uitkomsten bekendgemaakt; later worden ze per sector uitgediept. Zelfs de boomkwekers-voormannen beschikken bij het ter perse gaan van deze Boom in Business nog niet over meer diepgaande resultaten.

Ondertussen lieten de resultaten in de tuinbouw wel een bom barsten. Mede naar aanleiding van de ontevredenheid is inmiddels het Internationaal Bloembollen Centrum (IBC) gesneuveld: handelaren in bloembollen gaan de komende drie jaar zelf de promotie regelen. Vrijwillig, buiten het PT om.

Intussen spreekt VVD'er Charlie Aptroot zich nogmaals duidelijk uit voor het stoppen van het PT. Niet zo gek, want ondernemers blijken zeer kritisch over de wijze van inspraak en besluitvorming binnen het PT. De meningen over het belang van het Productschap Tuinbouw verschillen echter per sector. Ondernemers in de glastuinbouw willen blijven investeren in innovatie en duurzaamheid via het PT. Handelsbedrijven zijn kritischer dan producenten. Ook ondernemers in de bollenhandel en groenvoorziening zijn kritisch.

De boomkwekerijsector staat kritisch tegenover het Productschap Tuinbouw (PT): 65 procent van de respondenten van de ondernemerspeiling die het PT in mei hield, wil niet blijven investeren in activiteiten via het PT. "We gooien het kind met het badwater weg", zegt Jan de Vries, vicevoorzitter van handelsbond Anthos en directeur-eigenaar van boomkwekerij Boot & Co over het dreigende einde van collectieve financiering via het Productschap Tuinbouw. Maar net als Peter Bontekoe vindt hij dat er wel degelijk moet worden geluisterd naar de kritische geluiden die er vanuit de sector worden geroepen.

Auteur: Jaap Smit

Peter Bontekoe, voorzitter van de LTO-vakgroep Bomen en vaste planten, toont zich niet blij met de uitkomsten. "Solidariteit in de sector is ont-

Jan Habets

PPH-stand op IPM 2011 in Essen.

zettend belangrijk. Het is de reden waarom de tuinbouw in Nederland, en ook de boomkwekerij, heeft kunnen uitgroeien tot wat het nu is. Het gaat daarbij niet alleen om promotie, maar ook om onderzoek, onderwijs, klimaat en keuringen. En met name op fyto-sanitair gebied en bij kleine toepassingen zijn de collectieve middelen heel belangrijk. Als kweker kun je dat niet alleen regelen.”

Op de vraag waarom boomkwekers het PT zo negatief beoordelen, geeft Bontekoe als antwoord twee hoofdredenen: “Ten eerste gaat het om geld: als het niet echt goed gaat in je bedrijf, telt elke euro. Maar belangrijker nog is het gebrek aan zeggenschap. Het is niet geheel duidelijk hoe de zeggenschap verloopt en bovendien hebben de kwekers die geen lid zijn van een standsorganisatie eigenlijk nauwelijks invloed. Verder is de communicatie vanuit het PT naar de kwekers niet goed, zodat men onvoldoende weet wat er met het geld gebeurt.” Bontekoe vindt ook dat het imago van het PT niet goed is: er zou bureaucratie heersen en de top van het instituut beslist te veel wat goed is voor kwekers. “Ik vind dat het PT in afgeslankte vorm door kan gaan, waarbij de kwekers zullen moeten aangeven wat ze nog wel of niet gemeenschappelijk georgani-

seerd willen hebben. De kwekers moet duidelijk worden gevraagd waar ze wel en niet mee door willen gaan. De kennis van de respondenten schiet in elk geval te kort. Ik heb de afgelopen weken circa 20 kwekers gevraagd waar de financiële middelen van de PPH vandaan komen. Men bleef me het goede antwoord unaniem schuldig. Niemand wist dat aan het ingelegde geld van de kwekers - via het PT - vanuit Europa nog 1 mil-

joen euro wordt toegevoegd. Voordat we gaan snijden, moeten we wel eerst weten waarin en waarom. Kwekers die zich verdiept hebben in de lastige materie hebben in elk geval een veel genuanceerder beeld dan er nu uit de enquête komt. Ik hoop ook dat we het onderzoek over-eind kunnen houden,” nuanceert Bontekoe zijn aanvankelijk scherpere antwoord.

Colour your life op de PPH-stand in Essen.

'We moeten wat met de uitkomsten'

Bontekoe: "De boodschap is duidelijk: we moeten wat met de uitkomsten van de peiling. In die zin ben ik de NVAF (Nieuwe Vrije Agrarische Federatie, red.) dankbaar dat ze een campagne hebben opgestart. Aan de andere kant zijn ze ook wel heel demagogisch van leer getrokken. Ik ben wel benieuwd wat er nu gaat gebeuren. Ik vind dat we samen aan het werk moeten om de boodschap die de boomkwekers gaven, te vertalen om het PT in de benen te houden."

'Collectiviteit erg belangrijk'

Jan de Vries is een fervent voorstander van het

voortbestaan van het PT. "De collectiviteit is erg belangrijk. Ik geef een voorbeeld: wanneer tien grote bedrijven elk 15.000 euro voor een campagne doneren, heb je anderhalve ton. Veel minder dan nodig is voor een stevige campagne." De Vries is net als Bontekoe benieuwd naar de diepere achtergronden van het onderzoek. "Ik wil de uitkomsten van de peiling niet negeren, en dat er bepaalde zaken anders moeten, dat is helder. Maar nu alles opdoeken is het kind met het badwater weggooien. Als het alleen gaat om de heffing die een boomkweker niet meer kan betalen, dan schort er ook iets aan de rest van zijn bedrijf. Van de gemiddelde afdracht van

boomkwekers van 1.000 euro kun je de belasting nog aftrekken. Per saldo blijft er dan een netto-afdracht van 600 euro over. Eenderde van het boomkwekersbudget van het PT wordt besteed aan onderzoek, wat betekent dat de gemiddelde kweker jaarlijks slechts 200 euro betaalt voor collectief onderzoek en een paar euro meer voor promotie. Tel uit je winst! Belangrijk is het fytosanitaire beleid (o.a. bacterievuur-zonering), technisch onderzoek zoals het onderzoek voor Buxus, maar ook de medefinanciering van het formuleren van onze kwaliteitsomschrijvingen. En het is te goedkoop om te roepen, zoals de NVAF, dat de industrie zaken rondom nieuwe gewasbeschermingsmiddelen moet oppakken: dat gebeurt gewoonweg niet."

'Opheffen van PPH is kapitaalsvernietiging'

Jan Habets, directeur van het PPH, volgt de ontwikkelingen nauwgezet. "Zowel het PT als PPH zijn unieke organisaties, die volledig vanuit het vak worden bestuurd. De hele sector kijkt mee en heeft invloed, in het bestuur van PPH en PT en in sectorcommissies. Het grote voordeel van het PPH is dat we een onafhankelijke positie hebben in de boomkwekerij. Wij komen bij een tv-programma anders binnen dan wanneer een gemiddeld reclamebureau aanklopt. En dankzij het bestaan van het PPH genereren we inzet van derden: we vormen een basis waarbij andere organisaties kunnen aanhaken. We investeren bijvoorbeeld 10.000 euro in Die Grüne Stadt en er komt 200.000 euro aan publiciteitswaarde uit. In Arnhem hebben we het groen opgeknapt in een gezamenlijk project met de gemeente en het SBS-programma Robs Grote Tuinverbouwing. In de slijpstream van het openbaar groen hebben we ook particulieren in een achterstandswijk gestimuleerd groen aan te kopen. En het werkt. Het is een campagne in het kader van Colour your Life, betaald door de gemeente. Maar het PPH heeft het idee en genereert afzet. Een ander voorbeeld heeft betrekking op de Nederlandse boomkwekersinzending op de IPM in Essen, de grootste vakbeurs van Europa. De organisatie heeft ons gevraagd om de Colour your Life-award te organiseren. Natuurlijk doen we dat. In deze campagne, die nu in tien landen loopt, geven we de meerwaarde van planten aan. Daardoor worden planten verkocht op basis van inhoud in plaats van op prijs. En dat is uiteindelijk goed voor de kweker. Dankzij de award communiceren we plotseling in 49 landen! Een onafhankelijke partij als PPH kan deze award organiseren voor alle kwekers. In de openbare groenmarkt zijn

de ontwikkelingen ook positief te noemen. We maken samen met wetenschappers en eindgebruikers een guideline voor groene duurzaamheid in steden. Daarmee maken we samen een vuist naar gemeenten en de bouwwereld. Groen wordt daarmee een maatschappelijke, economische

Jan de Vries

drager. En ik denk dat onze uitleg er mede voor heeft gezorgd dat de bezuinigingen op groen tot nu toe meevallen." Eind juni heeft het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in een overleg de aanpak met de guideline als enorme kans voor de bv Nederland geadopteerd. De groensector verschaft daardoor de bouw een podium. En dat stimuleert het gebruik van groen. De Groene Stad is als project een exportproduct voor de bv Nederland. 'Groen is één keer betalen en zes keer halen'. Deze boodschap is onlangs met VHG, ANWB, PT en anderen naar voren gebracht middels de campagne 'Groen loont', waarmee alle wethouders van financiën en groen op de hoogte zijn gesteld van de maatschappelijke en economische waarde van het groen. Vergeet ook niet dat we samen met collega's van bloemen (BBH) en bollen (IBC) de aankleding verzorgen van het Vaticaan. De hele wereld ziet de Nederlandse bomen en bloemen, waarvoor de paus bedankt. Hier wordt voor een gering bedrag, 25.000 euro, Nederland gepositioneerd als tuinbouwland bij uitstek. Vraag maar eens aan Coca Cola wat dat normaal gesproken kost." Als de PT-gelden, bijvoorbeeld voor promotie, opdrogen, dan is het einde van PPH nabij, zoals dat ook met het IBC (zie kader) gaat gebeuren. Habets: "Als de PT-gelden wegvallen, valt ook

PPH weg. Of we gaan door als reclamebureau, maar dan vallen alle eerder genoemde voordelen weg. Opheffen van PPH is kapitaalsvernietiging. Let wel: zelfs de grootste boomkweker betaalt nu maximaal 2.000 euro per jaar aan generieke promotie. Dat is peanuts."

Duitsers verbaasd

Volgens Habets verbaast het buitenland zich over de recente Nederlandse ontwikkelingen rondom de collectiviteit. "De Duitsers betalen inmiddels veel meer aan promotie dan in de tijd voordat een vergelijkbare organisatie daar werd afgeschaft. Sterker nog: er ligt een aanvraag uit Duitsland om promotie voor hen door ons te laten uitvoeren."

Toch zijn er geluiden in de sector die het einde van PPH zouden kunnen inleiden. Hoe verklaart u dat? Habets: "De LTO heeft haar leden naar mijn idee onvoldoende uitgelegd wat de ondernemerspeiling voor de sector zou kunnen betekenen. En als het om PPH gaat, kan men niet zeggen: 'We weten niet wat PPH doet'. De sector Commissie Bomen van het PT keurt als eerste het jaarplan goed. Vervolgens communiceren wij in nieuwsbrieven en vakbladen, en zelfs in de kleinste bijeenkomsten leggen we ons werk graag uit. Als we dat nog meer zouden doen, zetten

we onszelf teveel op een voetstuk.” Hoe het dan wel moet? “Nut en noodzaak moeten ook in de standsorganisaties worden uitgelegd”, zegt Habets. “Jan de Vries snapt het. En dat geldt ook voor een groot aantal sectorgenoten. Ik hoop dat Peter Bontekoe het verhaal goed aan zijn achterban uitlegt.”

PT: resultaten richtinggevend

Waarnemend voorzitter Bart Bruggeman van het PT gaf als reactie in een persbericht over de ondernemingspeiling dat de onderzoeksresultaten richting geven voor het PT-bestuur: “Alle ondernemers hebben de mogelijkheid gehad zich uit te spreken. De uitkomst van de peiling is helder en biedt een schat aan informatie. Er is toekomst voor het Productschap Tuinbouw, maar ondernemers geven duidelijk aan dat het anders moet. Dat geldt allereerst voor inspraak en besluitvorming. Dit moet transparanter en democratischer. Verder moet het PT zich nog meer richten op zijn kerntaken: innovatie en duurzaamheid. Het onderzoeksresultaat geeft sectoren binnen het PT aanknopingspunten voor een agenda voor de toekomst. Elke sector zal voor activiteiten die privaat kunnen, de mogelijkheid bespreken om dit versneld privaat te gaan financieren en organiseren. Daarnaast zullen sommige sectoren zich moeten beraden of zij binnen het PT blijven of gebruik gaan maken van de opt-out-mogelijkheid. Via deze mogelijkheid kunnen deelsectoren uit het schap stappen”, aldus de tijdelijke

PT-voorzitter, die op 1 juli wordt opgevolgd door tuindersdochter Agnes van Ardenne.

Activiteiten: plantgezondheid en fyto-sanitaire zaken

Volgens Blauw Research hechten ondernemers de meeste waarde aan activiteiten op het gebied van plantgezondheid. Hieronder vallen het onderzoek ter voorkoming van ziekten en plagen en de coördinatoren Effectief Middel en Pakket, die ervoor zorgen dat er een adequaat pakket gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar is voor de betreffende sector. Ondernemers uit de meeste sectoren willen hierin blijven investeren via het PT. Maar de boomkwekerijsector denkt er, samen met de paddenstoelensector, anders over. Fyto-sanitair beleid om toegang tot markten te garanderen wordt eveneens belangrijk gevonden. Ook hiervoor geven ondernemers uit de meeste sectoren aan dat ze het via het PT willen financieren.

Activiteiten: promotie en marktonderzoek

Promotie wordt in vrijwel alle sectoren als een belangrijke activiteit gezien, stelt Blauw Research. Ondernemers uit de meeste sectoren denken echter dat promotie ook privaat gefinancierd en georganiseerd kan worden. Een zelfde beeld is te zien bij marktonderzoek. De boomkwekerijsector staat zeer kritisch tegenover het PT. De bloembollensector laat in dezen een duidelijk verschil zien tussen teelt en handel. Terwijl de

Peter Bontekoe

bollenteelt ten opzichte van andere sectoren relatief tevreden is over het schap en ook via het PT wil blijven investeren, geeft de handel aan zaken privaat te willen organiseren. Dit bevestigt het draagvlak voor de richting die handelsorganisatie Anthos reeds inzette. Al eerder gaf deze organisatie aan collectieve zaken privaat te willen financieren en organiseren: dat luidde het einde van het IBC in (zie kader).

De PT-heffing en de besteding ervan

Kwekers en handelaren in boomkwekerijproducten betalen nu verplicht een heffing aan het PT. De sectorcommissie Boomkwekerij bepaalt hoe hoog de heffing is en waar het geld naartoe gaat. 75 procent (zie onderstaande grafiek) van het geld gaat naar marketingactiviteiten en onderzoek. Ook gaat geld naar gebruikswaardenonderzoek en naar het fyto-sanitaire beleid.

De PT-heffing bestaat uit een basisheffing van 60 euro en een percentage over het verschil tussen verkoop en inkoop van planten, de zogenaamde toegevoegde waarde. De maximale heffing is 13.120 euro per bedrijf.

Toegevoegde waarde Heffingspercentage

Tot € 900.000	0,52 %
€ 900.001 - € 1.800.000	0,4 %
Vanaf € 1.800.000	0,24 %

De gemiddelde boomkweker betaalt een jaarlijkse heffing van ruim 1.000 euro. Dat bedrag is aftrekbaar voor de belasting. Er komt circa 4,75 miljoen euro aan heffingen van boomkwekers binnen bij het PT. Plant Publicity Holland (PPH) voert de promotie voor de boomkwekerijsector uit. In 2011 investeert de sector via het PT 1,9 miljoen euro in PPH. Het PPH vergaart ruim 9 ton aan inkomsten van derden, met name uit 'Europa'.

Internationaal Bloembollencentrum opgedoekt

De PT-heffingsverordening voor de bloembollenhandel is sinds 1 juni 2011 buiten werking. Het bestuur van Anthos heeft zijn bollen-leden gevraagd of daarvoor een nieuwe verordening in de plaats moet komen. Het bleek dat de handelaren in bloembollen een aantal activiteiten collectief willen blijven organiseren en daarin ook gezamenlijk geld willen investeren. Besloten is dat voor drie jaar vast te leggen, maar dat gaat buiten het PT om: men kiest voor inning van de benodigde gelden op vrijwillige/privatrechtelijke basis. De consequentie hiervan is dat het Internationaal Bloembollencentrum, de evenknie van het PPH in de bollen, eind dit jaar ophoudt te bestaan. Overigens gaat de afdracht van bollenteelers gewoon door. Financiering alleen vanuit alleen de telers is te smal voor het IBC.